

Ricard Vilaregut analitza dos llibres sobre l'esquerra independentista ● Jordi Llovet parla sobre l'homosexualitat a la milícia ● Miquel Jurado entrevista Albert Mallol, director del festival de la Porta Ferrada

QUADERN

EL PAIS

Número 1.217, dijous 21 de juny de 2007

Q

Divorcis

SERGI PÀMIES

L'amença de divorci entre Convergència i Unió forma part del paisatge polític de la democràcia. De manera cíclica, els dos partits s'estomaquen verbalment a través dels mitjans de comunicació i, un cop s'adonen de la magnitud del mullader, s'espanten i fan una passa enrera que tendeix a la reconciliació. En els temps de Jordi Pujol, Unió es queixava de menyspreu. Ara, en temps de Mas, es repeteix l'acusació.

El protagonisme d'Unió el posa Duran i Lleida, que interpreta el paper de l'indignat dolgut amb una convicció que fa sospitar que els seus socis de coalició l'exciten més per acollonar-lo i entretenir-se que no per raons polítiques. La desunió i la divergència són instrumentalitzades per buscar l'acudit fàcil i per simplificar unes relacions d'interès que, sense pastissos de poder que repartir, han perdut part del seu sentit.

La cagarel·la s'estén no solament als programes d'humor sinó també a la política, i els ciutadans tornem a tenir la sensació que aquest capítol del culebrot, amb la mateixa gesticulació i els actors una mica més joves, ja l'hem vist. Des dels partits d'esquerres, hi ha una silenciosa satisfacció, perquè tothom sap que la desunió de l'adversari és el millor premi pel qui mana.

En la història d'aquests partits que ara manen, però, l'amença de divorci no ha estat una tradició tan consolidada com en la coalició de centre-dreta. Els partits d'esquerra tenen una altra patologia i s'estimen més l'escissió, una tendència malaltissa a autodestruir-se i a crear corrents interns prou inestables com per forçar l'atomització. En conseqüència, tenim un panorama força engrascador: opositors que no s'estimen, que s'amencen de divorci, socis governants amb una llarga tradició de canibalisme i, finalment, un partit hegemònic que basa la seva cohesió en el ciment del poder.

Xavier Claramunt, al seu estudi de Palo Alto, amb la maqueta de les Flamenco Towers. / CARLES RIBAS

Arquitectura

Xavier Claramunt, de la Xina a l'espai

L'arquitecte igualadí construeix a Xangai les 'Flamenco Towers', dos gratacels de 220 metres, i projecta un hotel pels turistes cosmonautes

AGUSTÍ FANCELLI

Està dissenyat per generar projectes i crear els equips que els realitzaran. Creu en la multidisciplinarietat des que va començar a exercir. Tant pot dissenyar una joia, com una cadira, un estri de cuina, un gratacels... o un hotel galàctic pels futurs turistes de l'espai. És de natural atrevit: no té por de somniar l'impossible i convertir-lo en projecte. D'això en diu treballar "sense complexos", un concepte que assegura haver après de Ferran Adrià (més endavant es veurà per què).

Inclassificable, Xavier Claramunt (Igualada, 1965) és dels que necessita imprimir cada dia la feina feta a l'ordinador "per tenir la sensació que has fet feina". A Palo Alto, el falansteri professional impulsat al Poblenou per Xavier Mariscal, l'arquitecte lidera des de 2003 un equip d'una trentena de persones que es diu precisament així, Equip XC.

A l'estudi hi ha una gran varietat de maquetes i de proves de materials, com un panell folrat de botelles de cervesa, un projecte per la fàbrica Damm d'El Prat que no sap si arribarà a bon port. Al fons, una fresadora automàtica esculpeix una planxa de metacrilat.

"La maqueta té la lògica natural de les coses. El món virtual està molt bé, però jo sense la materialització d'aquest projecte no faig res. No com a objecte acabat, sinó com a generador de noves estratègies". Sembla complicat, però no ho és tant. Claramunt mostra, per exemple, l'evolució d'un projecte de quatre torres en diverses maquetes, amb aportacions de tot l'equip. "De vegades, convé que s'ho miri algú aliè al projecte. En aquest cas la solució la va aportar un dissenyador de joies. La mirada verge sovint és fonamental per l'evolució d'una idea".

Multidisciplinarietat, aquesta és la seva consigna. Però anem a pams o no

s'entendrà res. Xavier Claramunt diu que "construir" ha estat "una passió" inculcada pel seu pare des que era nen. I perquè no quedés cap dubte d'aquesta predisposició d'origen, a l'hora de triar carrera es va decidir per l'enginyeria aeronàutica. Què caram, el món no s'ha fet pels pusil·lanimes. Ara, com deu ser aquesta carrera si Xavier Claramunt va decidir deixar-la per massa dura i va passar a arquitectura. Però no renega d'aquell primer impuls: "L'enginyeria és un entrenament per resoldre problemes. L'arquitectura genera problemes per després resoldre'ls. És la diferència". A Igualada hi ha tradició d'inventors-construïdors. No debades la ciutat té, per exemple, una empresa líder en el sector dels globus aerostàtics (Ultramàgic). Claramunt confirma: "Hi ha molta afició als invents. El meu ídol infantil era el doctor Franz de Copenhague del TBO. A Igualada tenia molts seguidors".

Passa a la pàgina 2

Xavier Claramunt, de la Xina a l'espai

Ve de la pàgina 1

Ja es veu que d'aquí a projectar hotels per l'espai intergalàctic o residències per als fons marins, dos dels projectes més insòlits que té entre mans, hi va un pas pel qual cal només certa imaginació julesverniàna. Però no avançem esdeveniments.

La dedicació a la joieria li ve de la seva època d'estudiant. Resulta que la joieria Bagués va convocar el 1990 un concurs dotat amb 1.100.000 pessetes —una quantitat respectable per l'època. El va guanyar i amb els calers se'n va anar a estudiar a Harvard. Avui continua conreant aquesta disciplina. “En joieria treballes amb conceptes purs i no tens amo, fas el que vols. Ara tindriem la possibilitat de muntar una companyia gran en aquest sector, però crec que la nostra activitat es corrompria si perdés la dimensió artesanal”. Té la resposta preparada quan se li

“A Catalunya, sovint els complexos destrossen la creativitat”

pregunta com pot treballar alhora en una cosa tan petita i delicada com una joia i en un projecte mastodòntic com aixecar un gratacel: “En realitat és un canvi d'escala, però la feina és la mateixa. L'arquitectura és molt lenta, en canvi la joieria troba solucions molt ràpides. Les tres disciplines es complementen: la joieria ens permet conèixer millor els materials. El disseny industrial ens ajuda a resoldre problemes de producció en sèrie. I l'arquitectura és el projecte que ho integra tot i ho col·loca en un espai concret. L'estratègia consisteix en barrejar-ho tot, anar i venir d'un camp a l'altre”. A més, abunda, moltes de les seves peces de joieria estan concebudes modularment per tal que l'usuari l'adapti al seu gust, cosa que també té molt present a l'hora de construir edificis: “Finalment és l'usuari qui acaba fent seu un edifici”.

Xavier Claramunt s'ha dedicat també al disseny industrial: cadires, làmpares, sanitaris. Una de les seves darreres produccions ha estat una coberteria per a Ferran Adrià. De l'heterodòxia i llibertat amb què ha abordat aquest encàrrec en dona fe la ma-

A dalt, el concessionari de BMW de Xavier Claramunt que va quedar finalista dels premis FAD. Al mig, projecte de bloc de vivendes per Santa Coloma, al costat del Besòs. Sobre aquestes línies, les *Flamenco Towers* virtuals.

nera de procedir. “Vaig pensar que de coberteries ja n'hi ha moltes, dissenyar-ne una més no tenia cap sentit. De forma que vaig decidir triar la millor peça de les coberteries més afamades i així formar-ne una d'ideal. Es diu Franky. De Frankenstein, l'individu fet de trossos d'altres individus. És com una inversió del concepte Swatch, on canvia la carcassa però la maquinària és sempre la mateixa”. L'encontre amb el

xef de Cala Montjoi ha estat fonamental: “D'ell he après a treballar sense complexos, a atrevir-me a pensar lliurement. A Catalunya, els complexos sovint destrossen la creativitat”. Que el seu cap no té límits ho demostra l'entusiasme amb el qual parla del darrer encàrrec: guixetes de vestuari per a la indústria. “Va venir una empresa de Manlleu que factura —poca broma— 60.000 ta-

quilles l'any i ens va demanar que reinventéssim el concepte. Per fer-ho hem hagut de fer abans les eines de treball. Però ha estat apassionant. Jo no ho sabia, però resulta que la taquilla és una eina política colossal. De fet, quan es discuteixen els convenis col·lectius la taquilla és molt sovint un tema central”.

I anem cap a la Xina que hi falta gent. L'equip de Xavier Claramunt acaba d'obrir oficina a Xangai, associats amb un profes-

sional xinès. “És que és obligatori associar-se amb un estudi d'allà, però és que els temes administratius són tan complexos que no podries mai anar sol”. Les ‘Flamenco Towers’ seran dues torres de més de 200 metres d'alçada que sorgiran al districte de negocis de Hangzhou, al sud de Xangai. En realitat seran les dues torres més un complex d'edificis baixos a la base, 130.000 metres quadrats construïts per oficines, un hotel, habitatges i un centre comercial. El capital és 50% espanyol i el temps previst d'execució d'obra és de dos anys i mig. “A Àsia hi hem de ficar la banya, però veig poca gent disposada a moure al cul. Catalunya té professionals magnífics, però mandrosos. Nosaltres som joves i per això no ens ha estat difícil trobar a dues persones sense fill disposades a estar-se a la Xina un parell d'anys”. Preguntat pel curiós nom de les torres, torna a sortir

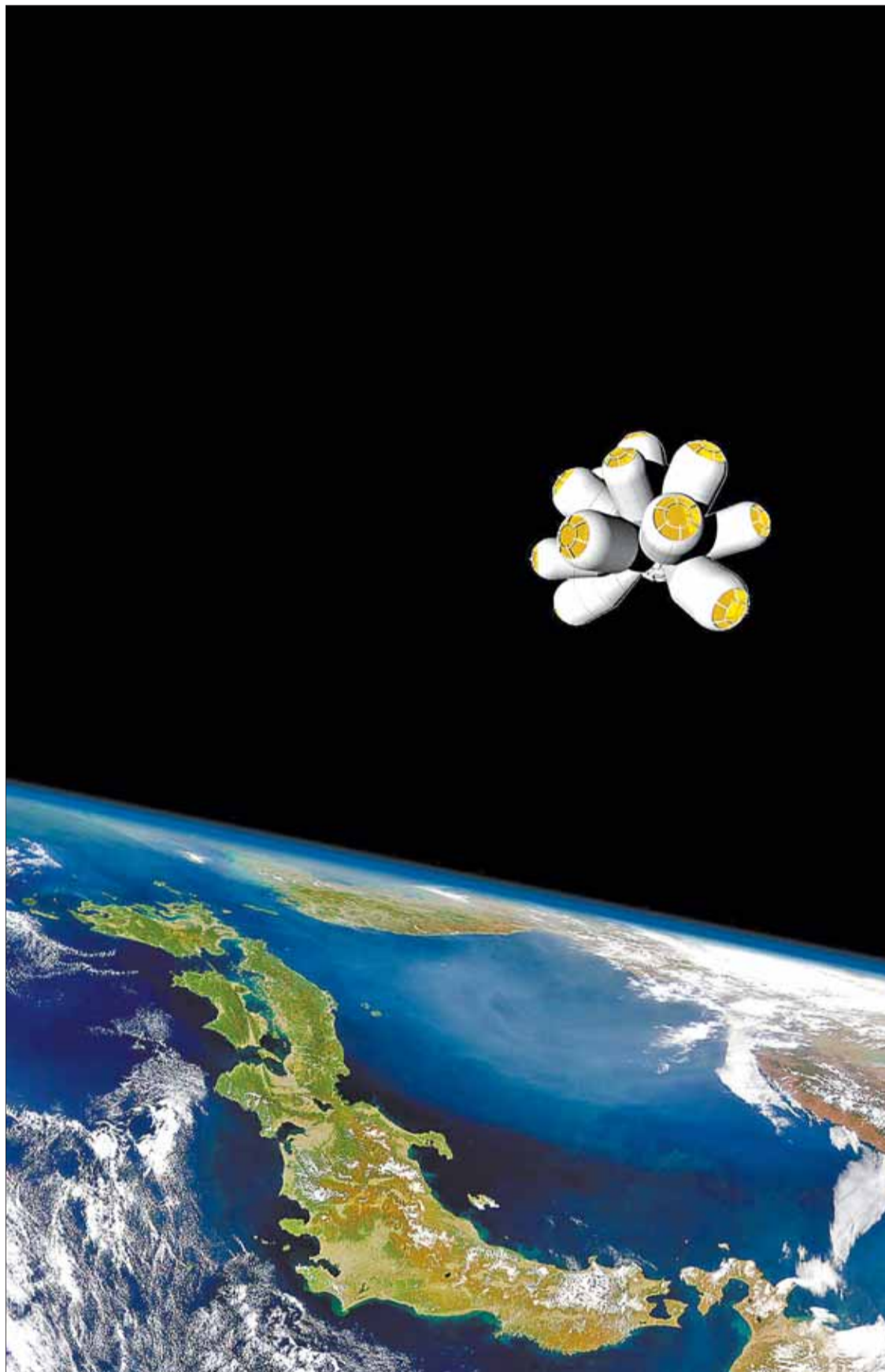
“A Àsia hi hem de ficar la banya però veig poca gent disposada a moure el cul”

el seu caràcter iconoclasta: “Són dues torres altes i en torsió sobre el propi eix. Quan les descrivíem fèiem un gest com si balléssim sevillanes i d'aquí va quedar el nom de ‘Flamenco Towers’”.

Un altre del sectors en què l'Equip XC ha anat especialitzant-se en els darrers temps és el de l'hosteleria. Han fet hotels al Palacio de los Patos de Granada i a Barcelona —el Chic&Basic Born— i tenen obres en marxa a Palma de Mallorca i Xerès, a part de Hangzhou. Però tampoc en aquesta àrea Claramunt podia conformar-se amb l'anar fent. Ara fa un any, va anar a un congrés de llençadores aeroespacials per explicar la seva idea d'un hotel pels turistes de l'espai. Títol de la pel·lícula: *Galactic Suite*. “Vam anar al congrés pensant que ens posarien de volta i mitja i vam rebre moltes crítiques, però també va ser un boom increïble. Perquè es va veure que era un projecte global, pensat de dalt a baix per un turista que s'entrena durant sis mesos per passar dos dies a l'espai i naturalment hi voldrà trobar unes condicions de vida determinades”.

Passa a la pàgina 3

Xavier Claramunt, de la Xina a l'espai

A l'esquerra, la *Galactic Suite*, l'hotel per als turistes de l'espai. De dalt a baix, tres mostres del treball de joieria que fa l'Equip Xavier Claramunt.

der Rohe, el primer curs d'arquitectura a l'espai. Senyal que les *gamberrades* a última hora no són tant.

A aquesta mena d'iniciatives, que de fet no són encàrrecs de clients sinó propostes de l'estudi, Claramunt les anomena "projectes sense escala": es tracta d'obrir camins que, malgrat la gosadia de les propostes, siguin factibles i donin resposta a noves necessitats dels usuaris. Les del turisme espacial són rotundament noves, això de ben segur. Un altre d'aquests "projectes sense escala", en un estadi menys avançat, és la Sea Suite, un hotel al fons del mar. Queda demostrat que l'Equip XC és un brollador d'idees sense aturador. "Sense complexos", com diu Ferran Adrià.

Ara bé, una oferta tan diferenciada, no comporta una certa manca d'estil? "De fet, jo considero que som una companyia sense estil. Això pot semblar tirar pedres a la pròpia teulada, però és que nosaltres més que un estil defensem una estratègia de producte, tant si es tracta d'una joia com d'un hotel. I aleshores ens trobem amb què cada exercici demana allò que demana i nosaltres ens hi hem d'adaptar". I l'estructura de l'estudi respon perfectament a aquesta filosofia. Cada projecte parteix dels continguts formulats pel client i per les moltes respostes que ha de contestar a les preguntes de l'equip. A partir d'aquí cada projecte té assignat un cap de projecte, un maquettista responsable i Xavier Claramunt com a coordinador. Ja s'ha dit que la maqueta és fonamental pel treball de l'equip. "És a partir d'ella que ens posem noves preguntes a les quals tot l'equip mira de trobar respostes".

És curiós: malgrat aquesta torrença d'idees, el clima que es respira a l'estudi de Palo Alto és de serenitat i concentració. A ningú li sembla estrany treballar en un hotel penjat a la immensitat de l'espai. Té mèrit.

Ve de la pàgina 2
I va ser així com aquest equip d'arquitectes i dissenyadors es van posar a projectar des dels *trajos* que haurien de portar els turistes fins a les habitacions que ocuparien, de set metres de llargada per quatre d'altura, i on l'usuari podrà moure's flotant en 360 graus, sense tenir noció dels conceptes amunt/avall, esquerra/dreta. Les habitacions, de fet, són sense mobles per no topar-hi i amb una sèrie d'agafadors a les parets per dormir i menjar en absència de gravetat. Naturalment, s'han previst uns grans finestres per gaudir del paisatge, només faltaria que tanta feinada no tingués la compensació d'una bona visió. L'aspecte de l'invent —que sembla un homenatge als del doctor Franz de Copenhague— seria d'un nucli central del qual penjarien les habitacions dels turistes, fins a un total de 22. Una llençadora s'encarregarà de pujar els mòduls, de tres en tres com a màxim. Una bogeria? Potser sí. Però uns enginyers aeronàutics de Florida ja col·laboren en els aspectes tèc-

El COAC tanca la seu de la Xina

A. F.
El Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC) tanca la seu que va obrir el març de 2006 a Hangzhou, un districte de negocis a 180 kilòmetres al sud de Xangai on precisament l'equip de Xavier Claramunt construeix les 'Flamenco Towers'. Hangzhou té 1,8 milions d'habitants i és la capital de la província de Zeijian, de 47 milions. La inauguració d'aquesta seu va comptar amb la presència del president honorari del Comitè Olímpic, Juan Antonio Samaranch, l'alcalde de la localitat i l'anterior degà dels arquitectes catalans, Jesús Alonso. Però al juny de l'any passat va ser elegida una nova junta, comandada per Jordi Ludevid. I aquesta ha arribat a la conclusió que, tot i l'enorme potencial del mercat xinès, una seu col·legial no té el sufi-

cient pes polític com per desencallar els garbuixos administratius en què sovint queden enclallades les obres.

nics. I un fons d'inversió alemany està interessat en l'operació, calculada en uns 1.900 milions d'euros. "A més, saps quantes empreses hi ha dedicades al sector aeroespacial a Catalunya? 90 companyies. Es diu aviat, oi? Tot això a mi em ve de quan vaig

començar a estudiar enginyeria, però també del convenciment que si avui no tens una actitud propositiva no arribes enlloc. Un projecte així no es pot concebre sense la participació d'equips diferents d'especialistes, és a dir sense la xarxa. Nosaltres hem

llençat la idea i resulta que el que podia semblar una *gamberrada* inicial, pas a pas va agafant forma de projecte, perquè hi ha molta gent interessada". Per cert, el setembre es pensa fer a Barcelona, auspiciat per Lluís Hortet, director de la Fundació Mies van